

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL D. S. 2014-09-12 SKUNDO**

2014 m. lapkričio 18 d. Nr. S-227 (7-190/2014)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

sekretoriaujant
mokesčių mokėtojui ir
mokesčių administratoriaus atstovui nedalyvaujant

Editos Veršėlienės
Lauros Milašiūtės – pranešėja
Andriaus Veniaus
Jūratei Dalmantaitei

2014 m. lapkričio 11 d. posėdyje išnagrinėjusi D. S. (toliau – Pareiškėjas) 2014 m. rugsėjo 12 d. skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2014 m. rugpjūčio 22 d. sprendimo Nr. 68-164, n u s t a t ė :

Inspekcija 2014-08-22 sprendimu Nr. 68-164 patvirtino Panevėžio apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Panevėžio AVMI) 2014-06-20 sprendimo Nr. FR0682-366 dėl 2014-04-23 patikrinimo akto Nr. FR0680-307 tvirtinimo nurodymus Pareiškėjui sumokėti į valstybės biudžetą 30 676 Lt gyventojų pajamų mokesčių (toliau – GPM), 9 107,11 Lt GPM delspinigius ir 10 proc. dydžio 3 068 Lt GPM baudą.

Skundžiamame sprendime nurodoma, jog Panevėžio AVMI atliko Pareiškėjo 2010-01-01–2011-12-31 laikotarpio mokestinį patikrinimą ir nustatė, kad Pareiškėjo išlaidos 2010 m. 150 266,40 Lt ir 2011 m. 55 435,58 Lt viršijo pajamas. Atsižvelgdamas į tai, vietos mokesčių administratorius konstatavo, kad Pareiškėjas ir jo sutuoktinė tikrinamuoju laikotarpiu turėjo kitų nenustatytos kilmės pajamų, kurių nedeklaravo bei nesumokėjo nuo jų GPM. Panevėžio AVMI, vadovaudamasi 2004-04-13 Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 70 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.88 straipsnio 1 dalimi bei 3.117 straipsniu ir 2002-07-02 Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 (toliau – GPMĮ) 2 straipsnio 16 dalies 1 punktu, 5 straipsniu, 6 straipsnio 1 dalimi, nurodė, kad nustatytos tikrinamojo laikotarpio pajamos turėjo būti apmokestintos GPM, taikant 15 proc. tarifą. Pareiškėjui 2014-04-23 patikrinimo aktu Nr. FR0680-307 apskaičiuota 30 676 Lt papildomai į biudžetą mokėtino GPM. Panevėžio AVMI 2014-06-20 sprendimu Nr. FR0682-366 patvirtino patikrinimo aktą bei nurodė Pareiškėjui sumokėti į biudžetą 30 676 Lt GPM, 9 107,11 Lt GPM delspinigius ir 3 068 Lt GPM baudą.

Inspekcija nurodo, jog centrinio mokesčių administratoriaus įstaigoje 2014-07-22 gautas Pareiškėjo 2014-07-12 skundas, kuriuo Pareiškėjas prašo panaikinti minėtą Panevėžio

AVMI sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo. Nurodoma, jog, kaip matyti iš Pareiškėjo skundo, Pareiškėjas neginčia tikrinamuoju laikotarpiu nustatytų pajamų ir išlaidų, tačiau nesutinka su mokesčių administratoriaus išvadomis, kad Pareiškėjas: 1) 2003 m. pradžiai iš UAB „S. ir K.“ (kurios vieninteliu akcininku buvo pats Pareiškėjas) neturėjo pasiskolinęs 251 050 Lt; 2) Pareiškėjo brolis E. S. Pareiškėjui 2008-03-01 negalėjo suteikti 45 000 Lt paskolos; 3) V. P. Pareiškėjui 2008-10-20 negalėjo suteikti 44 000 Lt paskolos. Taip pat nurodoma, kad apskaičiuojant Pareiškėjo šeimos 2003 m. pajamas į jas nepagrįstai neįtraukta 137 000 Lt, gautų 2003-05-22 pardavus nekilnojamąjį turtą.

Centrinis mokesčių administratorius, įvertinęs šiuos Pareiškėjo skundo motyvus ir byloje esančius rašytinius įrodymus, konstatuoja, kad Pareiškėjo skundas yra atmestinas.

Nurodoma, jog mokesčių administratorius, atlikęs Pareiškėjo ir jo sutuoktinės R. S. pajamų-išlaidų analizę, nustatė, kad Pareiškėjo šeimos išlaidos atskirais laikotarpiais viršijo juridinę galią turinčiais šaltiniais pagrįstas pajamas. Pareiškėjo šeimos pajamų ir išlaidų skirtumą mokesčių administratorius priskyrė neapmokestintoms ir nedeklaruotoms Pareiškėjo šeimos pajamoms, apskaičiuodamas mokėtiną GPM, šeimos pajamų ir išlaidų skirtumą padalino abiem sutuoktiniams lygiomis dalimis.

Dėl Pareiškėjo įsiskolinimo UAB „S. ir K.“

Sprendime nurodoma, jog, Pareiškėjo teigimu, jis iki 2003-12-31 yra gavęs lėšų iš UAB „S. ir K.“, kurių iki 2003-12-31 ir vėliau nebuvo grąžinęs. Vienkartinėje gyventojų (šeimos) 2003-12-31 turėto turto deklaracijoje Pareiškėjas deklaravo pinigines lėšas ne banke 140 000 Lt, nurodė gavęs 249 987 Lt paskolą iš UAB „S. ir K.“.

Pareiškėjas Panevėžio AVMI pateikė UAB „S. ir K.“ vardu surašytą 2003-01-10 aktą dėl skolų suderinimo, kuriame nurodyta: „Prašome patvirtinti, kad sutinkate su mūsų įmonės skola Jūsų įmonei, D. S. 2002-12-31 apskaitos duomenimis“. Mokesčių administratorius nurodo, jog dokumento, kuriuo įregistruota skola, duomenys nenurodyti, skolos padengimo grafos neužpildytos, skolos likutis – 251 050 Lt, atsiradimo priežastis - „akcininkui“. Dokumentą pasirašė vadovas D. S.

Atkreipiamas dėmesys, kad Pareiškėjo šeimos deklaracijoje nurodyta suma 2003-12-31 yra mažesnė, nei tos pačios dienos įsiskolinimas, fiksuotas minėtame akte dėl skolų suderinimo, nors Pareiškėjas nurodo, jog šios paskolos grąžinti iki 2014 m. nebuvo pradėjęs.

Inspekcija pažymi, jog pirminio dokumento, iš kurio galėtų būti kildinama Pareiškėjo prievolė, mokesčių administratoriui nepateikė nei UAB „S. ir K.“, nei Pareiškėjas, šis dokumentas neaprašytas akte dėl skolos suderinimo. Todėl Inspekcija konstatuoja, kad, vadovaujantis akto dėl skolų suderinimo turiniu, ne Pareiškėjas yra skolingas UAB „S. ir K.“, bet UAB „S. ir K.“ yra skolinga Pareiškėjui, t. y. laikoma, kad Pareiškėjas pajamų (paskolos) 251 050 Lt sumai iš bendrovės nėra gavęs.

Inspekcija, vadovaudamasi Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996-02-22 įsakymo Nr. 13 „Dėl buhalterinės apskaitos dokumentų saugojimo terminų“ nuostatomis, reglamentuojančiomis, kad dokumentai bendrovėje saugomi 10 m., MAĮ 33 straipsnio 1 dalies 33 punktu, atsižvelgdama į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktiką dėl mokesčių mokėtojo pareigos pagrįsti gautas pajamas (2011-09-05 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁷⁵-928/2011, LVAT 2013-04-15 sprendimas adm. byloje Nr. A⁶⁰²-27/2013; 2007-03-15 nutartis adm. byloje Nr. A¹⁷-301/2007), daro išvadą, jog vietos mokesčių administratorius pagrįstai nepripažino 251 050 Lt Pareiškėjo įsiskolinimu bendrovei, nes Pareiškėjas nepateikė šį faktą patvirtinančių įrodymų.

Skundžiamame sprendime nurodoma, jog Pareiškėjas taip pat pateikė 2003-05-30 sutartį Nr. P-01/03 su UAB „S. ir K.“, pagal kurią bendrovė Pareiškėjui skolina 90 000 Lt be palūkanų neterminuotam laikotarpiui.

Nurodoma, jog UAB „S. ir K.“ buhalterijos dokumentai už šį laikotarpį yra nerandami.

Inspekcija, išanalizavusi bylos medžiagą, nurodo, jog kyla pagrįstų abejonių dėl 90 000 Lt paskolos suteikimo, kurią Panevėžio AVMI laikė Pareiškėjo pajamomis, tačiau dėl jos sudarymo ir realumo vietos mokesčių administratorius sprendime nepasisakė, t. y. pripažino Pareiškėją šią paskolą gavus. Centrinis mokesčių administratorius pažymi, jog šios paskolos suteikimo paneigimas sukeltų neigiamų pasekmių Pareiškėjui, t. y. padidintų jo prievolę, todėl, atsižvelgiant į tai, kad Panevėžio AVMI minėtą aplinkybę vertino Pareiškėjo naudai, centrinis mokesčių administratorius šio mokestinio laikotarpio sumų nekoreguoja.

Dėl paskolų iš E. S. ir V. P. vertinimo

Nurodoma, jog Pareiškėjas mokesčių administratoriui pateikė 2008-01-25 sutartį, sudarytą su broliu E. S., kuria E. S. Pareiškėjui paskolino 45 000 Lt.

Mokestinio patikrinimo metu atlikta E. S. (miręs 2013-11-05) šeimos pajamų ir išlaidų analizė už 2004–2008 m. Mokesčių administratorius, siekdamas surinkti duomenis apie pajamų gavimo realumą, kreipėsi į kredito įstaigas, teiraudamasis apie E. S. ir jo sutuoktinės L. S. vykdytas bankines operacijas. Daugumoje sąskaitų lėšų judėjimo nenumatyta, vienoje iš jų E. S. turimoje sąskaitoje 2008 m. vykdė valiutos konvertavimo operacijas, kitoje – L. S. lėšų įsiskolinimui dengti vykdė sąskaitos papildymo operacijas, paskolinėje sąskaitoje buvo išmokėta terminuota paskola ir per 2006–2008 m. vykdomos palūkanų mokėjimo ir paskolos grąžinimo operacijos.

L. S. 2014-02-21 paaiškinime mokesčių administratoriui patvirtino, kad „2008 m. vyras E. S. paskolino broliui D. S. pinigų sumą, kokią tiksliai nežinau. Ar paskola grąžinta ir ar mokėtos palūkanos, tiksliai nežinau, nes vyras to nesakė. Finansinis ūkis buvo vedamas bendrai. Paskolos sutarties dar neradau“.

Panevėžio AVMI turimais duomenimis, E. S. ir L. S. nėra pateikę vienkartinės gyventojų (šeimos) 2003-12-31 turėto turto deklaracijos ir metinių pajamų mokesčio deklaracijų už 2004–2008 m.

Pagal trečiųjų asmenų mokesčių administratoriui pateiktus duomenis E. S. 2005 m. pajamų negavo, patyrė gyvybės draudimo išlaidų 1 443,78 Lt; 2006 m. pajamų negavo, patyrė gyvybės draudimo išlaidų 2 720,50 Lt; 2007 m. gavo su darbo santykiais susijusių pajamų 1 939 Lt (išskaičiuota 31 Lt GPM), gyvybės draudimo išmoką 1 131 Lt (išskaičiuota 305 Lt GPM) ir patyrė gyvybės draudimo išlaidų 535 Lt; 2008 m. gavo su darbo santykiais susijusių pajamų 4 669,34 Lt (išskaičiuota 219 Lt GPM), kito turto (metalo laužo pardavimo pajamų 11 189,40 Lt (išskaičiuota 1 678 Lt GPM)). L. S. 2005 m. gavo su darbo santykiais susijusių pajamų 3 142 Lt, 2006 m. – 3 450 Lt, 2007 m. – 3 900 Lt, 2008 m. – 2 400 Lt.

Pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis, remiantis vidutinių vartojimo išlaidų per mėnesį vienam namų ūkio nariui, gyvenančiam Panevėžyje, rodikliais, atlikus E. S. šeimos pajamų ir išlaidų analizę už 2005–2008 metus, nustatyta, kad šeimos išlaidos viršijo pajamas 59 590 Lt.

Atsižvelgiant į išdėstytą, centrinis mokesčių administratorius konstatuoja, jog E. S. neturėjo galimybės Pareiškėjui 2008 m. suteikti 45 000 Lt paskolą.

Sprendime nurodoma, jog Pareiškėjas mokesčių administratoriui pateikė 2008-10-20 paskolos sutartį, pasirašytą tarp V. P. ir Pareiškėjo, kuria V. P. Pareiškėjui paskolino 44 000 Lt (grąžinimas pagal pareikalavimą, palūkanos nenumatytos).

Mokestinio patikrinimo metu atlikta V. P. šeimos pajamų ir išlaidų analizė už 2005–2008 m.

V. P. 2014-01-20 paaiškinime nurodė, kad dirba Pareiškėjo įmonėje ir su Pareiškėju yra pažįstama seniai, 44 000 Lt beprocentinę paskolą suteikė iš vyro pinigų, paskola negrąžinta, palūkanos nebuvo mokėtos.

Panevėžio AVMI kreipėsi į kredito įstaigas apie V. P. ir jos sutuoktinio R. P. vykdytas bankines operacijas. Mokesčių administratoriaus duomenimis, V. P. ir R. P. nėra pateikę

vienartinės gyventojų (šeimos) 2003-12-31 turėto turto deklaracijos ir nėra pateikę metinių pajamų mokesčio deklaracijų už 2005–2008 m.

Pagal trečiųjų asmenų pateiktus duomenis V. P. 2005–2007 m. pajamų negavo; 2008 m. gavo su darbo santykiais susijusias pajamas 3 112,94 Lt (išskaičiuota 344 Lt GPM). R. P. gavo su darbo santykiais susijusių pajamų: 2005 m. 8 808,76 (išskaičiuota 1 701 Lt GPM), 2006 m. 9 315,97 Lt (išskaičiuota 1 658 Lt GPM), 2007 m. 10 521,36 Lt (išskaičiuota 1 778 Lt GPM), 2008 m. 13 013,92 Lt (išskaičiuota 2 156 Lt GPM).

Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento pateiktomis vidutinėmis vartojimo išlaidomis per mėnesį vienam namų ūkio nariui, gyvenančiam Panevėžyje, ir, atlikus V. P. šeimos pajamų ir išlaidų analizę už 2005–2008 m., nustatyta, kad V. P. išlaidos viršijo pajamas 59 132 Lt.

Inspekcija, atsižvelgdama į nustatytas aplinkybes, konstatuoja, kad V. P. neturėjo galimybės 2008 m. suteikti Pareiškėjui 44 000 Lt paskolą.

Pažymima, jog, atsižvelgiant į aukščiau nurodytą LVAT praktiką, mokesčių mokėtojas, grįsdamas pajamų šaltinius, privalo pateikti duomenis, patvirtinančius realų pajamų gavimą. Paskolos sutarčių buvimas pats savaime nepatvirtina grynujų pinigų perdavimo fakto.

Inspekcija dėl Pareiškėjo skundo centriniam mokesčių administratoriui argumentu, kad patikrinimo metu nebuvo įvertintos jo 137 000 Lt pajamos pagal 2003-05-22 sutartį dėl žemės sklypo su statiniais pardavimo, nurodo, jog Pareiškėjas vienkartinėje gyventojų (šeimos) turto deklaracijoje buvo deklaravęs 140 000 Lt, laikomų ne banke, ir ši suma buvo pridėta prie Pareiškėjo 2003 m. pajamų-išlaidų skirtumo, vertinant Pareiškėjo šeimos disponuojamas sumas 2003 m. pabaigoje. T. y. mokesčių administratorius konstatavo, kad Pareiškėjas 2003-12-31 galimai ne banke turėjo ne 140 000 Lt santaupų, kaip deklaravo, bet 273 950,13 Lt santaupų. Kadangi Pareiškėjas minėtą nekilnojamojo turto pardavimą buvo deklaravęs kaip 2003 m. pajamas, mokesčių administratorius laikė, jog 137 000 Lt pajamos iš minėto nekilnojamojo turto pardavimo buvo įtrauktos į Pareiškėjo deklaruotus 2003-12-31 turimus 140 000 Lt.

Pareiškėjas su Inspekcijos sprendimu nesutinka.

Skunde nurodoma, jog mokesčių administratorius laikosi pozicijos, kad Pareiškėjas nėra gavęs šių paskolų: 2003 metais iš UAB „S. ir K.“ – 251 050 Lt; 2008-03-01 iš brolio E. S. – 45 000 Lt ir 2008-10-20 iš V. P. – 44 000 Lt, todėl minėtų sumų nepripažino Pareiškėjo ir jo šeimos gautomis pajamomis ir konstatavo, jog Pareiškėjo išlaidos 2010 ir 2011 metais viršijo gautas pajamas.

Dėl 2003 m. gautos paskolos iš UAB „S. ir K.“

Pareiškėjas nurodo, jog 2003 metais UAB „S. ir K.“ suteikė jam 251 050 Lt paskolą, dalį kurios, t. y. 249 987 Lt, Pareiškėjas deklaravo 2005-04-29 pateiktoje vienkartinėje gyventojų (šeimos) 2003-12-31 turėto turto deklaracijoje. Be to, 2005-05-20 UAB „S. ir K.“ pateikė formą Nr. FR0711 (Juridinių asmenų duomenys apie fiziniams asmenims suteiktas paskolas, jų grąžintas, iš fizinių asmenų gautas ir jiems grąžintas paskolas), kur deklaruota Pareiškėjui suteikta 220 362 Lt paskola. Pareiškėjo teigimu, 2003-01-10 skolų suderinimo aktas yra vienas iš dokumentų, patvirtinantis apie tokios paskolos buvimą. Pareiškėjas pripažįsta, jog nėra išsaugojęs paskolos sutarties su UAB „S. ir K.“.

Pareiškėjas nurodo, jog tai, kad jam buvo suteikta 251 050 Lt dydžio paskola, o jis deklaravo mažesnę sumą – 249 987 Lt, bendrovė deklaravo dar mažesnę suteiktą paskolos sumą – 220 362 Lt, nesudaro pagrindo išvadai, kad realiai UAB „S. ir K.“ nesuteikė Pareiškėjui 251 050 Lt paskolos.

Akcentuojama, jog tai, kad Pareiškėjui UAB „S. ir K.“ 2003 metais suteikė aukščiau nurodytą paskolą įrodo tai, kad pats Pareiškėjas dar 2005 metais šią paskolą deklaravo vienkartinėje gyventojų (šeimos) 2013-12-31 turėto turto deklaracijoje, o taip pat 2003-01-10 skolų suderinimo aktas ir paskolos mokėjimą patvirtinantys dokumentai. Be to, Pareiškėjas pabrėžia, jog šiai dienai tiek jis, tiek ir UAB „S. ir K.“ pripažįsta, jog Pareiškėjas turi finansinių įsipareigojimų bendrovei, kuriuos pagal išgales vykdo.

Dėl iš fizinių asmenų gautų paskolų

Pareiškėjas skunde Komisijai nurodo, jog jo brolis E. S. 2008-01-25 suteikė Pareiškėjui 45 000 Lt, o V. P. 2008-10-28 – 44 000 Lt dydžio paskolas.

Pareiškėjas nesutinka su mokesčių administratoriaus pozicija, kad kredito įstaigų pateikti duomenys apie E. S. ir V. P. bei jų šeimų gautas pajamas yra pakankamas pagrindas konstatuoti, kad šie asmenys negalėjo iš esmės pragyventi, nes jų vartojimo išlaidos per mėnesį buvo didesnes nei jų gautos pajamos. Pareiškėjas pabrėžia, jog faktas yra tas, kad tiek E. S., tiek V. P. ne tik kad išgyveno, bet ir dar turėjo sukaupę piniginių lėšų, kurias paskolino Pareiškėjui 2008 metais.

Taip pat Pareiškėjo teigimu, tai, kad E. S., jo sutuoktinė L. S., V. P. ir jos sutuoktinis R. P. nėra pateikę vienkartinės gyventojų (šeimos) 2003-12-31 turėto turto deklaracijos bei metinių pajamų mokesčio deklaracijų už 2005–2008 metus (tokios prievolės šie asmenys neturėjo), nėra pakankamas pagrindas teigti, kad tokių piniginių sumų, kurios buvo paskolintos Pareiškėjui, šie asmenys 2008 metais neturėjo.

Dėl 2003 ir 2004 metais gautų pajamų, pardavus nekilnojamąjį turtą

Nurodoma, jog mokesstinio patikrinimo metu Pareiškėjas informavo mokesčių administratorių, kad 2003 ir 2004 metais pardavė bendros jungtinės nuosavybės teise Pareiškėjui ir jo sutuoktinei priklausiusį nekilnojamąjį turtą. Pagal 2003-05-22 pirkimo-pardavimo sandorį buvo gauta 137 000 Lt, o pagal 2004-04-28 pirkimo-pardavimo sandorį – 30 000 Lt suma. Skundžiamame sprendime nurodoma, kad mokesčių administratorius pripažįsta, jog 137 000 Lt pajamos, 2003 metais gautos iš nekilnojamo turto pardavimo, buvo įtrauktos į 2003-12-31 dienas Pareiškėjo deklaruotus ne banke turimus 140 000 Lt. Tačiau, Pareiškėjo teigimu, mokesčių patikrinimą atlikusi Panevėžio AVMI vyriausioji specialistė M. S. šių pajamų neįtraukė į 2003 metais Pareiškėjo ir jo sutuoktinės gautų pajamų ir išlaidų lentelę. Todėl Pareiškėjui kyla abejonės, ar realiai minėta pajamų suma buvo įtraukta į Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pajamas. Pažymima, kad, analizuojant minėtą Pareiškėjo ir jo sutuoktinės 2003 metais turėtų pajamų ir išlaidų lentelę, suma, gauta už parduotą nekilnojamąjį turtą, joje neatsispindi.

Skunde nurodoma, jog apie 2004-04-28 pirkimo-pardavimo sandorį skundžiamame sprendime visiškai nepasisakoma, todėl vėlgi kyla klausimas, ar 2004 metais Pareiškėjo ir jo sutuoktinės gautos pajamos – 30 000 Lt, pardavus nekilnojamąjį turtą, buvo įtrauktos į aukščiau minėtą lentelę.

Pareiškėjas, atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, konstatuoja, jog 2010–2011 metais jo patirtų išlaidų suma neviršijo gautų pajamų sumos, o jo šeimos turėtų pajamų likutis 2009-01-01 buvo 656 336 Lt, 2010-01-01 – 531 704,51 Lt, 2011-01-01 – 186 516,71 Lt ir 2012-01-01 – 285 253,88 Lt. Visos Pareiškėjo gautos pajamos yra legalios, todėl nėra pagrindo teigti, jog 2010–2011 m. Pareiškėjo šeima turėjo 411 403,95 Lt dokumentais nepagrįstų ir įstatymo nustatyta tvarka neapmokestintų pajamų. Paaiškinama, jog tiek 2010 metais, tiek 2011 metais Pareiškėjo šeima gyveno iš ankstesniais metais jiems suteiktų paskolų bei gautų minimalių pajamų.

Pareiškėjas, vadovaudamasis MAĮ 144 straipsniu, 146 straipsniu, 151 straipsniu, 152 straipsnio 2 dalimi, 155 straipsnio 4 dalies 2 punktu, prašo Komisijos panaikinti Inspekcijos 2014-08-22 sprendimą Nr. 68-164.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) konstatuoja, jog Pareiškėjo skundas atmetinas, o Inspekcijos 2014-08-22 sprendimas Nr. 68-164 tvirtintinas.

Mokestinis ginčas nagrinėjamoje byloje kilęs dėl Inspekcijos 2014-08-22 sprendimo Nr. 68-164, kuriuo Pareiškėjui apskaičiuotas ir nurodytas sumokėti GPM ir su juo susijusios sumos, mokesčių administratoriui konstatavus, kad Pareiškėjo 2010–2011 metais patirtos išlaidos viršijo jo pajamas 205 701,98 Lt, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pareiškėjas, ginčydamas centrinio mokesčių administratoriaus sprendimą, savo reikalavimą grindžia tuo, kad pinigines lėšas, kurios buvo panaudotos ginčo išlaidoms padengti, jam paskolino fiziniai asmenys – brolis E. S. ir pažįstama V. P., bei paskolą suteikė UAB „S. ir K.“.

Bylos nagrinėjimo apimtis apsprendžiama pagal pareikštus konkrečius ir aiškius reikalavimus. Kadangi nagrinėjamoje byloje Pareiškėjas yra pareiškęs konkrečius ir aiškius reikalavimus, todėl Komisija konstatuoja, jog ginčas dėl mokesčių administratoriaus padarytų išvadų iš esmės yra siejamas su materialiuoju aspektu, t. y. keliant klausimą dėl įrodymų, pagrindžiančių, jog Pareiškėjo ginčo laikotarpiu patirtos išlaidos gali būti grindžiamos gautomis paskolomis iš UAB „S. ir K.“, E. S. ir V. P., pakankamumo ir patikimumo.

Pažymėtina, jog dėl įrodymų vertinimo, kuomet, remiantis įvairiais civiliniais sandoriais, įrodinėjamas (grindžiamas) mokesčių mokėtojo gautų pajamų realumas, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), kuris, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 13 straipsniu, formuoja vienodą administracinių teismų praktiką taikant įstatymus, 2007-03-15 nutartyje administracinėje byloje Nr. A¹⁷-301/2007 (publikuotoje „Administracinė jurisprudencija“ Nr. 11, 2007 m.) yra išaiškinęs, jog įrodinėjimo dalykas šiuo atveju yra aplinkybės, ar pinigų sumos mokesčių mokėtojui realiai buvo ar nebuvo perduotos, t. y. gautos ar negautos pajamos. Išvados apie mokesčių mokėtojo tam tikrų civilinių sandorių pagrindu gautų pajamų realumą darytinos sistemiškai bei kompleksiskai įvertinus visus tiesioginius bei netiesioginius įrodymus, pagrindžiančius ar paneigiančius objektyvų pajamų gavimo faktą. Vien atskirų formalių įrodymų (pvz., paprasta rašytine ar notarine forma sudarytų sutarčių) apie pajamas pateikimas, nesant realaus pajamų gavimo fakto, patvirtinto visapusiška pajamų gavimo faktinių aplinkybių analize, paties pajamų gavimo nepagrindžia (LVAT 2011-02-04 nutartis administracinėje byloje Nr. A-438-201/2011; 2011-04-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-953/2011; 2011-09-15 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-2502/2011; 2014-02-12 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-554/2014).

Komisija, sistemiškai bei kompleksiskai įvertinusi byloje surinktus įrodymus, daro išvadą, kad mokesčių administratorius surinko pakankamai įrodymų, kurie patvirtina, jog pagal Pareiškėjo pateiktas paskolos sutartis šiuose dokumentuose nurodyti fiziniai asmenys – E. S. ir V. P. piniginių lėšų Pareiškėjui 2008 metais realiai nepaskolino. Šią išvadą patvirtina mokesčių administratoriaus, įvertinus kredito įstaigų, trečiųjų asmenų ir Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateiktus duomenis, atlikta E. S. šeimos pajamų ir išlaidų analizė už 2004–2008 m. ir V. P. šeimos pajamų ir išlaidų analizė už 2005–2008 m., atlikus kurias, nustatyta, jog E. S. šeimos išlaidos minėtu laikotarpiu 59 590 Lt viršijo pajamas, o V. P. šeimos išlaidos viršijo pajamas 59 132 Lt.

Komisijos vertinimu, išvados apie ginčo paskolų nesuteikimą Pareiškėjui nepaneigia ir byloje esantys L. S. (kadangi Pareiškėjo brolis E. S. yra miręs (2013-11-05), mokesčių administratorius dėl paaiškinimo apie Pareiškėjui suteiktą paskolą kreipėsi į jo sutuoktinę L. S.) ir V. P. paaiškinimai.

L. S. 2014-02-21 paaiškinime mokesčių administratoriui nurodė, kad 2008 m. jos sutuoktinis E. S. paskolino broliui (Pareiškėjui) pinigų sumą, tačiau kokią tiksliai, ji nežino. Ar Pareiškėjas grąžino paskolą ir ar mokėjo palūkanas, L. S. taip pat nežino. L. S. nenurodė, iš kokių šaltinių jos sutuoktinis suteikė ginčo paskolą broliui, nors teigė, jog šeimos finansinis ūkis buvo vedamas bendrai.

V. P. 2014-01-20 paaiškinime mokesčių administratoriui nurodė, kad Pareiškėjui 44 000 Lt paskolą suteikė iš vyro pinigų (atlyginimo), uošvių ir tėvų V. P. dovanotų pinigų. Teigė, jog paskola negrąžinta, palūkanos nebuvo mokėtos.

Iš minėtų paaiškinimų matyti, jog nors fiziniai asmenys teigė, kad Pareiškėjui suteikė atitinkamo dydžio paskolas, tačiau šie paaiškinimai prieštarauja byloje nustatytoms aplinkybėms ir elementariai ekonominei logikai (V. P. teigė, jog dalį paskolos Pareiškėjui suteikė iš sutuoktinio darbo užmokesčio, tačiau mokesčių administratorius nustatė, kad V. P. sutuoktinio pajamos iš darbo užmokesčio buvo labai mažos ir jų trūko būtiniausioms V. P. šeimos išlaidoms padengti; paskolos Pareiškėjui suteiktos 2008 metais ir iki 2014 metų jos nėra grąžintos, nėra mokamos palūkanos už suteiktas paskolas; L. S. net nežino, ar E. S. Pareiškėjui suteikta paskola yra grąžinta).

Taigi atsižvelgiant į išdėstytą, darytina išvada, jog vien tik paprasta rašytine forma sudarytų paskolos sutarčių su E. S. ir V. P., kaip formalių įrodymų, pateikimas mokesčių administratoriui *per se* negali būti pripažįstamas tinkamu realaus piniginių lėšų gavimo fakto pagrindu. Pareiškėjas nei mokestinio patikrinimo, nei skundo nagrinėjimo Inspekcijoje metu, nei skunde Komisijai nenurodė jokių aplinkybių dėl realaus piniginių lėšų perdavimo, apsiribodamas tik abstrakčiais teiginiais apie šių piniginių lėšų gavimą. Taigi Pareiškėjo pateiktos paskolos sutartys ir jo paaiškinimai dėl savo nepakankamumo ir abstraktumo negali paneigti mokesčių administratoriaus pozicijos, jog Pareiškėjo 2010–2011 metais patirtos išlaidos negali būti grindžiamos 2008 metais iš E. S. ir V. P. gautomis paskolomis 89 000 Lt sumai.

Taip pat Komisija, įvertinusi bylos medžiagą, konstatuoja, jog byloje nėra duomenų, kad Pareiškėjui UAB „S. ir K.“ 2003 metais suteikė 251 050 Lt paskolą.

Pareiškėjas skunde Komisijai teigė, jog aplinkybę, kad UAB „S. ir K.“ 2003 metais jam suteikė 251 050 Lt paskolą, patvirtina tai, jog šią paskolą Pareiškėjas deklaravo 2005-04-29 pateiktoje vienkartinėje gyventojų (šeimos) 2013-12-31 turėto turto deklaracijoje, o UAB „S. ir K.“ mokesčių administratoriui 2005-05-20 pateikė deklaraciją (forma Nr. FR0711) „Juridinių asmenų duomenys apie fiziniams asmenims suteiktas paskolas, jų grąžintas, iš fizinių asmenų gautas ir jiems grąžintas paskolas“, kurioje deklaruota Pareiškėjui suteikta 220 362 Lt paskola. Pareiškėjo nuomone, jo mokesčių administratoriui pateiktas 2003-01-10 skolų suderinimo aktas taip pat yra vienas iš įrodymų, patvirtinančių apie tokios paskolos buvimą.

Komisija nagrinėjamu aspektu pažymi, jog, kaip jau buvo minėta aukščiau, paskolos suteikimo fakto konstatavimui būtina nustatyti, ar pinigų sumos mokesčių mokėtojui realiai buvo ar nebuvo perduotos, t. y. gautos ar negautos pajamos.

Byloje nustatyta, jog Pareiškėjas paskolos sutarties, sudarytos su UAB „S. ir K.“ dėl 251 050 Lt paskolos suteikimo 2003 metais, mokesčių administratoriui nepateikė. Byloje nėra jokių duomenų, koku pagrindu ir kada UAB „S. ir K.“ perdavė Pareiškėjui minėtą pinigų sumą. Mokesčių administratorius Pareiškėjo mokestinio patikrinimo metu pagal UAB „S. ir K.“ pateiktas finansines atskaitomybes nustatė, kad bendrovė suteiktų paskolų Pareiškėjui apskaitoje neapskaitė. Tuo tarpu, pagal Buhalterinės apskaitos įstatymo nuostatas, visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, kurie surašomi ūkinės operacijos ir ūkinio įvykio metu arba jiems pasibaigus ar įvykus (12 straipsnio 1 dalis). Todėl nesant duomenų apie realų 251 050 Lt pinigines sumas perdavimą Pareiškėjui, nėra pagrindo pripažinti, kad Pareiškėjas 2003 metais iš UAB „S. ir K.“ gavo 251 050 Lt dydžio paskolą.

Nors Pareiškėjas skunde Komisijai akcentuoja dokumentus, anot jo, patvirtinančius paskolos suteikimo Pareiškėjui faktą, tačiau šiuose dokumentuose esanti informacija yra

prieštaringa ir neatitinkanti Pareiškėjo aiškinimui, todėl jie nelaikytini įrodymais, pagrindžiančiais, kad Pareiškėjas 2003 metais iš UAB „S. ir K.“ gavo 251 050 Lt paskolą.

Visų pirma, Pareiškėjas teigia, jog 2003-01-10 skolų suderinimo aktas patvirtina, kad UAB „S. ir K.“ suteikė Pareiškėjui 251 050 Lt paskolą. Tačiau iš šio dokumento turinio matyti, jog ne Pareiškėjas yra skolingas bendrovei, o UAB „S. ir K.“ yra skolinga akcininkui (Pareiškėjui) 251 050 Lt.

Antra, minėtame skolų suderinimo akte nurodyta, kad skola susidarė iki 2002-12-31, tuo tarpu, Pareiškėjas teigia, jog paskola jam buvo suteikta 2003 metais.

Trečia, iš Pareiškėjo 2005-04-29 pateiktos vienkartinės gyventojų (šeimos) 2013-12-31 turėto turto deklaracijos ir UAB „S. ir K.“ 2005-05-20 pateiktos deklaracijos (forma Nr. FR0711) matyti, jog šiose deklaracijose deklaruoti skirtingi duomenys. Pareiškėjas deklaravo, kad iki 2003-12-31 iš UAB „S. ir K.“ gavo tris skirtingo dydžio paskolas, kurių bendra suma yra 249 987 Lt, o UAB „S. ir K.“ mokesčių administratoriui pateiktoje deklaracijoje nurodė, kad Pareiškėjui suteikė vieną 220 624 Lt paskolą, kurios faktinė suteikimo data yra 2003-12-31, grąžinimo data – 2006-12-31.

Dėl Pareiškėjo 2014 metais grąžintos UAB „S. ir K.“ atitinkamos pinigų sumos, bendrovėje įformintos kasos pajamų orderio kvitais ir įvardintos kaip „grąžinama paskola“, darytina prielaida, jog Pareiškėjas grąžino 2003-05-30 sutartimi Nr. P01/03 iš UAB „S. ir K.“ gautos 90 000 Lt paskolos, kurią mokesčių administratorius pripažino kaip Pareiškėjo gautą, dalį.

Pareiškėjas skunde Komisijai nurodė, jog mokesčių administratorius į Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pajamas neįtraukė sumų, gautų 2003 ir 2004 metais pardavus bendrosios jungtinės nuosavybės teise Pareiškėjui ir jo sutuoktinei priklausiusį nekilnojamąjį turtą, t. y. 2003 metais neįtrauktos 137 000 Lt, o 2004 metais – 30 000 Lt pajamos. Tačiau Komisija su minėtu argumentu nesutinka ir nurodo, jog mokesčių administratorius laikė, jog 2003 metais Pareiškėjo ir jo sutuoktinės gautos 137 000 Lt pajamos iš nekilnojamojo turto pardavimo buvo įtrauktos į Pareiškėjo deklaruotus 2003-12-31 turimus 140 000 Lt. 2004 metais gautos 30 000 Lt pajamos taip pat buvo pripažintos Pareiškėjo ir jo sutuoktinės gautomis pajamomis ir tai atsispindi 2014-04-23 patikrinimo akto Nr. FR0680-307 priede Nr. 1 pateiktoje pajamų ir išlaidų lentelėje už 2004 metus.

Esant aukščiau išdėstytoms aplinkybėms, darytina išvada, kad MAĮ 67 straipsnio nuostatų taikymo prasme Pareiškėjas neįvykdė pareigos įrodyti, jog mokesčių administratorius neteisingai apmokestino Pareiškėją, konstatavęs, jog 2010–2011 metais jo išlaidos 205 701,98 Lt viršijo pajamas. Nagrinėjamu atveju mokesčių administratorius surinko pakankamai įrodymų, kuriais pagrindė sprendimą, vadovaujantis MAĮ 70 straipsnio 1 dalimi bei Inspekcijos viršininko 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103 patvirtintų Mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių 4.1 punkto nuostatomis, taikant išlaidų įvertinimo metodą, paskaičiuoti Pareiškėjui papildomą GPM. Pareiškėjas pajamų gavimą iš esmės grindžia tik sandoriais, jo argumentai dėl realaus pajamų gavimo pagal byloje pateiktus sandorius nėra pagrįsti kokiais nors faktiniais duomenimis, o tik prielaidomis ir teiginiais.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, išnagrinėjusi Pareiškėjo skundą, atsižvelgdama į aukščiau išvardytas aplinkybes ir vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2014-08-22 sprendimo Nr. 68-164 nurodymus Pareiškėjui sumokėti į valstybės biudžetą 30 676 Lt GPM, 9 107,11 Lt GPM delspinigius ir 3 068 Lt GPM baudą.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprendami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršelienė

Komisijos nariai

Laura Milašiūtė

Andrius Venius